

Sequentia Iohannes iesu Christo multum dilecte virgo

De sequentie is een misgezing met een syllabische melodie en is de oudste vorm van een trope. Een bekend componist van sequenties was Notker Balbulus (840-912). Van de duizenden overgeleverde sequenties zijn er na 1570 slechts 4 opgenomen in het Missale Romanum: Victimae, Veni sancte Spiritus, Lauda Sion en Dies Irae. In 1727 is daar nog aan toegevoegd het Stabat Mater.

In het Graduale Novum zijn opgenomen: Laeta Dies (t.e.v. Benedictus), Victimae, Veni Sancte Spiritus, Lauda Sion en Stabat Mater.

Een aantal mooie sequenties heb ik teruggevonden in oude handschriften. Ik ben niet de enige die op zoek is gegaan.

Dr. N. de Goede (1) bespreekt in *The Utrecht Prosarium* uitgebreid een aantal sequenties, o.a. ook deze Iohannessequentie (nr. 6), en is daar zeer lovend over. De structuur van het gezang is perfect symmetrisch. De twee parallelle delen van de dubbelverzen 2 t/m 7 hebben exact hetzelfde aantal lettergrepen. De dubbelverzen 3 t/m 7 vormen elk een volledige zin: a de hoofdzin, b de bijzin. Dat is de vorm, maar dan is er ook nog de inhoud die ook symmetrisch is met parallelle gedachten en de herhaling van Tu, te en tibi. Het voorbeeld van 3ab laat zien dat Notker een kunstenaar was van vorm en inhoud.

3a. Tu leve – coniugis - pectus
respuisti – messiam - secutus

3b. Ut eius – pectoris sacra
meruisses – fluentia - pitare

“As a result of this admirable command of form Notker’s poems are not only valuable in themselves, but are also an important contribution to the development of medieval lyric poetry”. (de Goede)

De grote verrassing was de vondst van een studie door **Andreas Krasz** (2). Een betere pleitbezorger voor deze sequentie is er niet te vinden. Net als dr. de Goede bespreekt hij met veel waardering dit gezang. Alle bijzonderheden uit het leven van Iohannes, genoemd in de sequentie, worden gedocumenteerd met citaten uit Bijbel en legendes.

1. Ioh. 13, 23 *“Een van de leerlingen, degene die door Iezus bemind werd, lag dicht tegen Iezus aan”.*
2. Math. 4, 21 *“iets verder zag hij nog twee broers, Jakobus, de zoon van Zebedeus en diens broer Iohannes; met hun vader Zebedeus waren zij in de boot de netten aan het klaar maken, hij riep hen en onmiddellijk lieten zij de boot en hun vader achter en volgden Hem.”*
3. Moniarchianischen Prologe *“Weg van het huwelijk- hij wilde zelfs trouwen- werd Iohannes door God uitverkoren.”*
4. Ioh. 21, 6 *“Toen zei Hij hun: Werpt het net uit rechts van de boot, daar zult gij iets vangen. Nadat ze dit gedaan hadden waren zij niet meer bij machte het net op te halen vanwege de grote hoeveelheid aan vissen. Daarop zei de leerling van wie Iezus veel hield tot Petrus: Het is de Heer.”*
5. Ioh. 19, 26 *“Toen Iezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die hij liefhad, zei Hij tot zijn moeder: Vrouw, zie daar uw zoon. Vervolgens zei Hij tot de leerling: zie daar uw moeder. En van dit ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis.”*
6. Isidor *“Auch von den Wundertaten des Apostels erzählt Isidor: Iohannes habe zahlreiche Tote erweckt und nicht nur selbst unbeschadet einen Giftbecher getrunken, sondern auch Vergiftete ins Leben zurückgeholt”.*
7. Ioh. 21, 7 *“Daarop zei de leerling van wie Iezus veel hield tot Petrus: Het is de Heer”.*

De tekst van *Sequentia Iohannes Iesu Christo*

Initium: 1.	Iohannes, Iesu Christo multum dilecte virgo.	2x7=14
2a.	Tu, eius amore carnalem	9
2b.	In navi parentem liquisti.	9
3a.	Tu leve coniugis pectus respuisti Messiam secutus,	19
3b.	Ut eius pectoris sacra meruisses fluenta potare.	19
4a.	Tuque in terra positus, gloriam conspexisti filii Dei,	20
4b.	Que solum sanctis in vita creditur contuenda esse perenni.	20
5a.	Te Christus in cruce triumphans matri suae dedit custodem,	18
5b.	Ut virgo virginem servares atque curam suppeditares.	18
6a.	Tute carcere flagrisque fractus testimonio pro Christi es gavisus,	22
6b.	Idem mortuos suscitans inque Iesu nomine venenum forte vincis.	22
7a.	Tibi summus tacitum caeteris verbum suum pater Revelat,	19
7b.	Tu nos omnes sedulis precibus apud deum semper commenda.	19
Postludium: 8.	Iohannes, Christi care.	1x7= 7

De vertaling van *Sequentia Iohannes Iesu Christo*

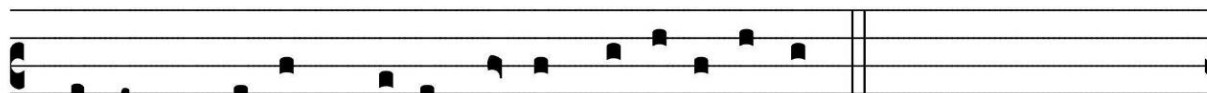
1. Iohannes, een toegewijde man, door Iezus Christus zeer geliefd.
- 2a. Gij hebt uit liefde voor Hem
- 2b. uw vader naar het vlees achtergelaten op het schip.
- 3a. Gij hebt, door de Messias te volgen, de zachte borst van een echtgenote afgewezen,
- 3b. om te mogen drinken van de heilige stromen uit zijn borst.
- 4a. Gij hebt op aarde de heerlijkheid geschouwd van Gods Zoon,
- 4b. welke naar wij geloven, enkel aan de heiligen te schouwen gegeven wordt in het eeuwig leven.
- 5a. Christus, triomferend op het kruis, heeft u aan zijn moeder als behoeder gegeven,
- 5b. opdat gij als een toegewijde man de maagd zou bewaren en voor haar zorg zou dragen.
- 6a. Gij hebt, door gevangenis en ketenen gebroken, u verheugd een getuige voor Christus te zijn,
- 6b. ook wekt gij doden ten leven en overwint gij in Christus' naam het zware vergif.
- 7a. Aan u openbaart de hoogste Vader zijn Woord, verzwegen voor anderen,
- 7b. beveel gij ons allen steeds bij God aan met uw indringende beden.
8. Iohannes, vriend van Christus.

Het is de moeite waard om dit gezang opnieuw uit te geven. De tekst in de verschillende handschriften is vrijwel hetzelfde. In de melodie zijn er kleine verschillen. Bij mijn restitutie heb ik gekozen voor het betrouwbare handschrift **Benevento, Biblioteca capitolare, cod. 34.**

Literatuur:

1. De Goede, N. S.C.J. The Utrecht Prosarium saeculi XIII Monumenta Musica Neerlandica VI. Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis Amsterdam MCMLXV
2. Krasz, Andreas. Liturgie des Lieblingsjüngers. Die Sequenz ***Iohannes Iesu Christo in lateinischer Messe und volkssprachlicher Andacht.*** mei 2022. Een studie van 23 bladzijden.

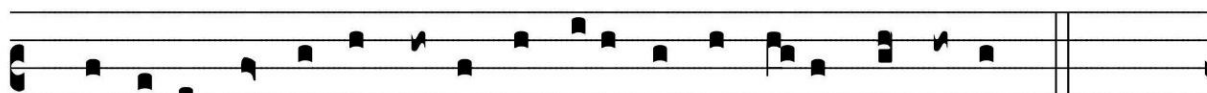
Kwadraatnotatie:	Jan Lipsch
Vertaling:	Dr. P. Stevens
Lay-out:	Marg Vromen
Restitutie en verantwoording:	Louis Krekelberg
Juli 2025	

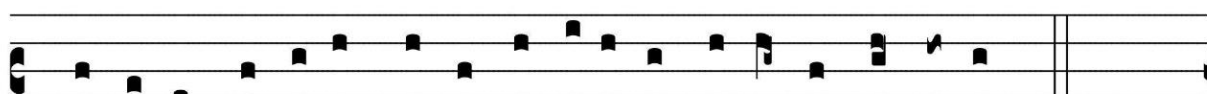
1. Io-hánnes Ie- su Christo multum di-lécte vir-go.

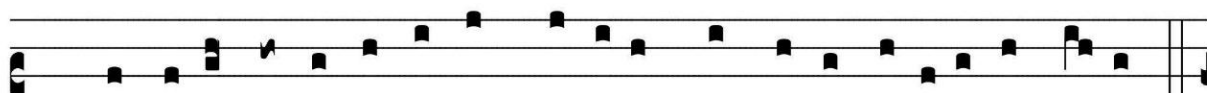
2a Tu, e- ius amó- re carná-lem. 2b In na- vi pa-réntem li- quí- sti.

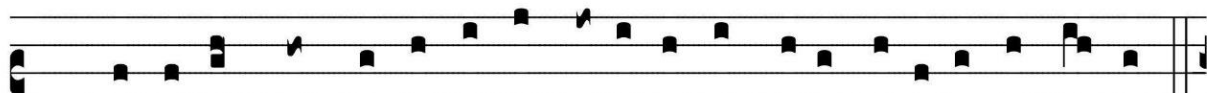
3a Tu le- ve con-iú-gis pectus respu- is- ti Mes-sí- am se- cú- tus.

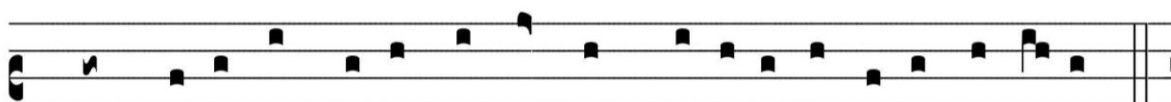
3b Ut e- ius pécto- ris sacra me-ru- is-ses flu- én- ta po- tá- re.

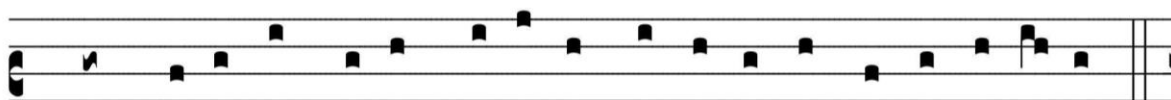
4a Tuque in ter- ra pó- si- tus, gló- ri- am conspe- xís- ti fí- li- i De- i.

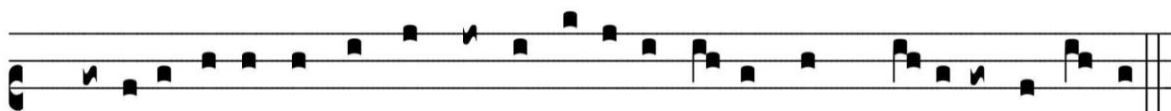
4b Que so- lum sanctis in vi- ta cré-di- tur contu- énda es- se pe- rénni.

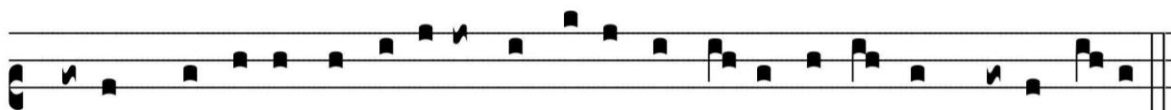
5a Te Christus in cru- ce tri- úmphans matri su- ae de-dit custó- dem.

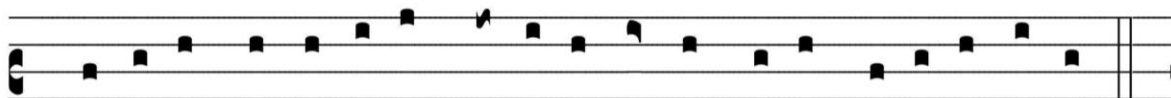
5b Ut vir-go vír- gi-nem ser-vá- res atque cu- ram suppe- di- tá- res.

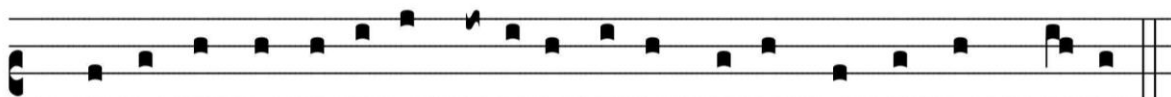
6a Tute cárce-re flagrisque fractus testimó-ni- o pro Christi es ga- ví- sus.

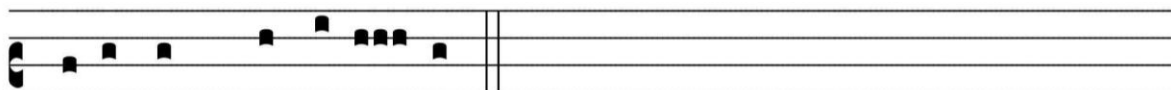
6b Idem mór-tu-os súsci-tas inque Ie-su nómi- ne ve-né-num forte vin-cis.

7a Ti- bi summus tá- ci- tum cáete- ris verbum su- um pa- ter ré- ve- lat.

7b Tu nos omnes se-dú-lis pré-ci-bus a-pud De- um semper comménda.

8 Iohánnes Chris- ti ca- re